

L. Delanote, K. Demeulemeester
J. Rapol, G. Viaene

Rassen met een goede plaagtolerantie dragen bij tot de teeltzekerheid van biologische aardappelen. De snelle evolutie van de plaagschimmel maakt dat een intensieve monitoring van de aangeboden rassen noodzakelijk is. Door het droge voorjaar was plaag echter geen beperkende factor in het seizoen 2011.

Uitzonderlijk voorjaar

Het proefjaar 2011 werd opnieuw gekenmerkt door extremen in het weer. Het was droog en warm van april tot begin juli. Hierdoor kreeg de aardappelplaag geen kans. De regen in juli bracht uiteindelijk nog enige infectiedruk eind juli met zich mee. Een aantal rassen was tegen die tijd afgerijpt. Hierdoor was plaag andermaal geen beperkende factor voor de aardappelopbrengst. Anderzijds had een aantal rassen duidelijk last van droogtestress, waardoor ze hun opbrengstpotentieel niet volledig konden benutten. De resultaten uit deze proef zijn bijgevolg niet representatief voor een 'normaal' biologisch teeltseizoen.

Teeltverloop

De meeste rassen werden begin maart aangeleverd en werden meteen voorgekiemd. Dit gebeurde in kisten beschut voor de regen. Er werd op 8 april geplant in optimale omstandigheden.

Voor opkomst werd er tweemaal gewiedegd. Door de warme weersomstandigheden verliep de opkomst vrij snel. Één maand na planten stond gemiddeld reeds 70 % van de planten boven. Half mei was de opkomst nagenoeg volledig. Agria, Bionta, Heidi en Toluca kiemden iets trager. Sarpo Mira kwam bijzonder traag op.

Er werd expliciet voor geyopteerd om geen enkele plaagbestrijding uit te voeren.

Na de opkomst groeiden alle rassen vlot door. De meeste rassen maakten goed gewas. Eind juni werd de droogte een duidelijk beperkende factor.

Ballerina, Biogold, Frieslander en Solist maakten duidelijk minder gewas aan in de gegeven omstandigheden. Dit waren ook de meest vroegrijpe rassen in deze proef. Toen half juli de eerste regen van betekenis viel en tegelijk de eerste plaag in de proef werd vastgesteld, waren Athlete, Ballerina, Biogold, Frieslander, Heidi, Montreal en Solist reeds in grote mate afgerijpt.

Op 23 juni werd tussentijds geoogst over één herhaling. De gemiddelde opbrengst bedroeg toen 25 ton/ha. Bij de uiteindelijke oogst werd gemiddeld 42 ton/ha geoogst. Ballerina, Biogold, Frieslander en Solist wonnen na de eerste oogst geen extra kilo's meer. Bij de overige rassen nam de opbrengst nog toe met 50 à 150 %. Sarpo Mira realiseerde zijn gehele opbrengst na de eerste proefoogst in juni.

Op 3 augustus werd gebrand. Voor zover de rassen toen nog niet waren afgerijpt, tekenden zich toen duidelijke verschillen af inzake plaaggevoeligheid. Sarpo Mira bleef volledig vrij van plaag. Bij Carolus werd één enkel plekje vastgesteld. Ook Athlete, Bionta en Toluca toonden zich vrij sterk.

De aardappelen werden handmatig gerooid op 1, 2 en 3 september.

Resultaten

Het standaardras Agria (polyvalent) bevestigt in deze proef met zowel een goede opbrengst als een goede culinaire kwaliteit voor zowel consumptie als friet. Anderzijds wijst de plaagaantasting die werd waargenomen in de tweede helft van juli ons op zijn gevoeligheid voor plaag.

Athlete, Bionta, Carolus, Toluca en Sarpo Mira bevestigen in de tweede helft van juli hun bovengemiddelde weerstand tegen aardappelplaag. Athlete is geen opbrengsttopper, maar realiseert een kwalitatieve opbrengst met een fijne sortering. Ook Toluca bevestigt als tafelaardappel met een voldoende kwaliteit. Beide rassen bieden daarom perspectief voor verse consumptie.

Ras (1)	Zaadhuis	Gewasstand		Afrijping loof		Plaagaantasting loof (PD-schaal)		Opbrengst	Analyses		
		1/jul	18/jul	27/jul	2/aug	+ 35 mm (kg/ha)	OWG (g/5kg) (3)	Smaak (4)	Bruinbak index 0-6 (5)		
Agria	Agrico Potatoes	7,5 ab	1,4 f	8,8	3,9	51.927 a	380 b	7,5	1,5	f	
Athlete	Agrico Potatoes	6,0 de	5,9 c	9,9	6,3	33.121 cd	388 ab	6,0	2,0	cde	
Ballerina	Danespo	4,3 g	7,6 ab	9,0	-	34.340 cd	332 e	5,5	1,5	f	
Biogold	Van Rijn	5,3 ef	6,9 b	8,8	0,5	28.237 de	399 a	5,5	1,7	def	
Bionta	Solana	7,8 a	1,4 f	9,7	7,5	46.561 ab	341 e	3,5	3,6	a	
Carolus	Agrico Potatoes	7,3 ab	1,6 f	10,0	9,2	47.342 ab	377 bc	3,5	1,6	ef	
Celine	Caithness Potatoes Ltd.	6,8 bcd	3,5 e	8,1	2,9	38.904 bc	387 ab	3,0	1,8	cdef	
Frieslander	Carel Bouma	4,5 fg	7,9 a	-	-	23.758 e	366 cd	7,0	2,0	cde	
Heidi	Norika	6,9 bc	4,9 d	8,3	0,3	40.684 bc	317 f	6,0	3,4	a	
Montreal	TPC (The Potato Company BV)	6,4 cd	5,0 d	8,3	5,0	43.191 b	358 d	5,5	2,2	c	
Raja	Agrico Potatoes	7,4 ab	1,6 f	7,8	3,8	52.059 a	399 a	5,0	1,8	def	
Sarpo mira	Danespo	7,4 ab	1,0 f	10,0	10,0	40.693 bc	363 d	6,0	2,8	b	
Solist	Danespo	3,3 h	8,0 a	-	-	22.849 e	332 e	4,0	2,0	cd	
Toluca	Agrico Potatoes	6,4 cd	3,1 e	10,0	6,8	40.553 bc	360 d	5,0	3,4	a	
Vdz 00-348	HZPC	6,6 bcd	3,4 e	9,1	2,1	42.890 b	389 ab	3,0	1,7	def	
Gemiddelde		6,2	4,2	9,1	4,8	39.141	366	5,1	2,2		
schaal		1= 9=	PD-schaal (2)				zeer slecht zeer goed				

² " - " = niet te beoordelen door gevorderde afrijping

(2) PD-schaal: 10 = niet aangetast; " - " = niet te beoordelen door gevorderde afrijping

(3) Onderwatergewicht (OWG) in gram op 5 kilogram aardappelen

(4) Schaal 1-9: 1 = zeer slecht, 5 = aanvaardbaar, 9 = zeer goed;

(5) Bruinbakindex is som van aantal in kleurklassen x resp. punten/20 (knollen).

Index moet <= 3 of 4 als min. 80 % van de frieten in kleurklassen 000,00,0,1,2;

Bionta en Carolus halen goede opbrengsten, maar voldeden culinair niet. Mogelijks werd Bionta iets te vroeg afgebrand. Bij Carolus viel vooral de smaak tegen.

Sarpo Mira bevestigt zijn absolute plaagresistentie.

Een andere strategie om de aardappelplaag te ontwijken is de keuze voor vroegrijpe rassen. Met de meeste van onderstaande rassen is evenwel geen ervaring onder omstandigheden met een vroege en hoge plaagdruk. Ballerina is een vastkokende aardappel die een redelijke opbrengst van voldoende kwaliteit realiseert. Montreal heeft een hoog opbrengstpotentieel, maar lijkt culinair eerder matig. Biogold, Frieslander en Solist werden duidelijk afgestraft door de droogte en bleven achter in productie. Biogold heeft zich als vroegrijp ras met matige plaagweerstand in voorgaande jaren reeds bewezen als aardappel die jaar op jaar een vrij constante opbrengst realiseert met een goede kwaliteit.

Heidi realiseert in deze proef een goede opbrengst. Het is evenwel onzeker of Heidi voldoende plaagtolerant is om deze opbrengst ook bij hoge plaagdruk te realiseren. Bovendien is het OWG ook bij een vol-groeid gewas zeer laag, waardoor de smaak te week werd bevonden. Vdz 00-348 haalt in deze proef een gemiddelde opbrengst, maar lijkt eerder laatrijp en vrij gevoelig voor plaag. Culinair lijkt dit ras eerder geschikt voor friet dan wel voor consumptie. Meer ervaring onder moeilijke omstandigheden is nodig.

In het rode segment blijft Raja een vaste waarde met een fors gewas, een goede opbrengst en een voldoende kwaliteit. Celine heeft een onvoldoende productiviteit en kookkwaliteit om vernieuwing te brengen.

Contactpersoon: Lieven Delanote (Inagro)

Tel: +32 (0)51 27 32 50

E-mail: lieven.delanote@inagro.be